

บรรณาธิการแถลง

บรรณาธิการแถลง

ช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยมีหลายข่าวร้าย ที่สำคัญ คือ การเกิดแผ่นดินไหวขนาด 7.7 ริคเตอร์ ที่เมืองมัตสึชิมะและเมืองอื่น ๆ ของญี่ปุ่นมา เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 13.20 น. ทำให้เกิดการสั่นไหวอย่างรุนแรงถึงประเทศไทย โดยเฉพาะ กรุงเทพฯ และปริมณฑลซึ่งมีอาคารสูงอยู่จำนวนมาก ความเสียหายร้ายแรงที่สุดเกิดขึ้นกับอาคารของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน 30 ชั้น ซึ่งก่อสร้างขึ้นไปถึงชั้นดาดฟ้าแล้ว ถล่มลงมาอย่างรวดเร็ว ทำให้คนงานก่อสร้างจำนวนมากถูกซากอาคารทับถมเสียชีวิตถึง 94 ราย ช่วยออกมาจากซากตึกได้เพียง 9 ราย หลังจากนั้นเพียงสัปดาห์เดียว ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐอเมริกา ก็ออกประกาศมาตรการ “ภาษีศุลกากรต่างตอบแทน” (reciprocal tariff) แก่ประเทศต่าง ๆ รวมกว่า 60 ประเทศ เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2568 โดยจะมีผลในวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2568 สำหรับสินค้าจากประเทศไทยที่ส่งไปขายในสหรัฐจะถูกเก็บภาษีศุลกากรสูงถึงร้อยละ 36 ซึ่งสูงกว่าที่วงการธุรกิจในประเทศไทยคาดการณ์ไว้ถึง 3 เท่า และประมาณการว่าจะกระทบต่อการส่งออกของประเทศไทยได้ถึงกว่า 5 แสนล้านบาท และคาดว่าจะมีผลให้การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product) หรือ จีดีพี (GDP) ในปี 2568 ลดลงได้ถึงร้อยละ 1 ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจ

ของประเทศ และประชาชนคนไทย จำเป็นที่ทุกภาคส่วนจะต้องหาทางบรรเทาผลกระทบเหล่านี้

อย่างไรก็ดี ชีวิตก็ต้องดำเนินต่อไปตามภาวฉิบาที่ว่า “การแสดงต้องดำเนินต่อไป” (The show must go on) วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกฉบับนี้ ยังคงมีเนื้อหาสาระครบครันเช่นเดิม ได้แก่ นิพนธ์ต้นฉบับ 8 เรื่อง บทปริทัศน์ 1 เรื่อง และภาคปกิณกะครบครัน

นิพนธ์ต้นฉบับ เรื่องแรก การศึกษาประสิทธิภาพและความปลอดภัยระหว่างตำรับยาคุชไสยาสน์ที่มีกัญชาปรุงผสมกับตำรับยาคุชไสยาสน์ที่ไม่มีกัญชาปรุงผสมในผู้ป่วยที่นอนไม่หลับ พบว่า ทั้งสองตำรับสามารถรักษาอาการนอนไม่หลับได้อย่างมีนัยสำคัญ และผลของทั้งสองตำรับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะทั้งสองตำรับต่างมีสมุนไพรรักษาหลายชนิดที่มีผลต่อการนอนหลับนอกเหนือจากกัญชา เรื่องที่สอง การศึกษาความปลอดภัยของการใช้ตำรับยาไทยที่มีกัญชาปรุงผสม: การศึกษาย้อนหลังจากเวชระเบียน เป็น การศึกษาในเวชระเบียน 216 ฉบับ มีผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์ 80 ราย ยาที่ใช้มี 5 ตำรับ ในจำนวนนี้เป็นยาทา 1 ตำรับ พบมีการเปลี่ยนแปลงค่าการทำงานของตับ และไตบ้าง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ควรศึกษาแบบไปข้างหน้าแบบสุ่มเปรียบเทียบ เพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

เรื่องที่สาม การประยุกต์ใช้การตลาดสู่สังคมเพื่อส่งเสริมการใช้กัญชาทางการแพทย์: การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เป็นกรณีศึกษาการดำเนินนโยบายกัญชาทางการแพทย์ในจังหวัดหนึ่ง มีผลการศึกษาที่น่าสนใจโดยนำเสนออย่างตรงไปตรงมา ที่พบว่า การผลักดันนโยบายกัญชาทางการแพทย์ การเตรียมการทั้งข้อมูลทางวิชาการและแนวปฏิบัติไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ให้บริการแพทย์แผนปัจจุบันซึ่งมีความเข้มแข็งในหลักการรักษาพยาบาลไม่ยอมรับ การเลือกกลุ่มผู้ป่วยในระยะประคับประคองก็ไม่เหมาะสม เพราะส่วนใหญ่อาการหนัก ยากแก่การสื่อสารขอความยินยอมในการศึกษา ในขณะที่ผู้ป่วยและญาติมีความคาดหวังผลการรักษาสูงเกินความเป็นจริง ผลการรักษาที่ควรที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป **เรื่องที่สี่ ผลและความสำเร็จของการพอกเข้าด้วยแผ่นแปะสมุนไพรในการรักษาโรคจับโปงแห้งเข้าในผู้ป่วยสูงอายุ** เป็นความพยายามพัฒนาสูตรยาพอกเข้าของโรงพยาบาลโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีเป็นแผ่นแปะ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้และลดการเปราะเอวร้าย รายงานนี้แม้เป็นการศึกษาที่ทดลอง แต่มีการออกแบบเก็บข้อมูลแสดงผล อภิปรายผล และสรุปผลที่ดี เป็นตัวอย่างของการนำเสนอรายงานการศึกษาวิจัย โดยมีการสรุปผลชัดเจนว่าเป็นเพียงผลการศึกษาเบื้องต้น และมีข้อเสนอแนะในการศึกษาเพื่อพิสูจน์ความปลอดภัยและผลของแผ่นแปะให้มีน้ำหนักของความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

เรื่องที่ห้า การศึกษาชนิดตัวทำละลายที่เหมาะสมในการสกัดมะขามป้อมด้วยเทคนิคการใช้คลื่นอัลตราโซนิก พบว่าเอทานอลร้อยละ 90 เป็นตัวทำละลายที่เหมาะสมในการสกัดมะขามป้อมเพื่อให้ได้ปริมาณสารสำคัญสูงและมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระที่ดี

แต่การสกัดมะขามป้อมด้วยน้ำก็ยังเป็นตัวเลือกที่ควรพิจารณา หากต้องการสารสกัดที่มีวิตามินซีสูง **เรื่องที่หก Assessment of Anti-oxidation Activities of Saban Remedy Extracts** เป็นการศึกษาฤทธิ์ต้านออกซิเดชันของตำรับยา “สาบาน” ซึ่งใช้บำบัดรักษาผู้ป่วยมะเร็งที่โรครายาของวัดคำประมง ตำรับยานี้ประกอบด้วยสมุนไพรที่เก็บจากกาญจนบุรี สกัดด้วยเอทานอลและน้ำ ผลการศึกษาพบว่าตำรับยาสาบานมีฤทธิ์ต้านออกซิเดชัน สามารถยับยั้งกลุ่มสารออกซิเดนต์หลายประเภท เป็นหลักฐานสนับสนุนการนำมาใช้ในการบำบัดรักษาผู้ป่วยมะเร็งที่น่าสนใจสมควรศึกษาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มน้ำหนักของหลักฐานให้หนักแน่นยิ่งขึ้น **เรื่องที่เจ็ด ฤทธิ์ทางชีวภาพและการตั้งตำรับโลชันจากสารสกัดคราม** เป็นการศึกษาทางห้องปฏิบัติการหาปริมาณสารสกัดจากส่วนของครามที่ให้ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูงที่สุด และพัฒนาเป็นโลชันที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระที่ดีที่สุด เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ดีสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ออกสู่ท้องตลาดต่อไป **เรื่องที่แปด การพัฒนาผลิตภัณฑ์สเปรย์ฟิล์มใช้ภายนอกจากสารสกัดกระท่อม** เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ดี สามารถเป็นตัวอย่างของการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในการแพทย์แผนไทยจากการที่ผลิตภัณฑ์เดิมทั้งในรูปแบบเจล ชีผึ้ง ครีม น้ำมัน และน้ำ มีปัญหาหาติดผิวหนังไม่ได้ดี การศึกษานี้ สามารถพัฒนาเป็นสเปรย์ฟิล์ม ที่เมื่อพ่นบนผิวหนังแล้วมีความแห้ง ใส ไม่ทิ้งจุดสีขาว มีความคงตัวดีในอุณหภูมิห้อง ปริมาณสารสำคัญในภาวะเร่งเมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 3 เดือน ยังคงอยู่ถึง 93.15% ผลิตภัณฑ์เมื่อใช้ฉีดพ่นบนผิวหนังแล้ว จะเป็นฟิล์มบาง ๆ ไม่ต้องฉีกออก จึงมีคุณสมบัติเหมาะสม สามารถนำไปใช้ศึกษาประสิทธิผลและความ

ปลอดภัยได้ต่อไป

บทปริทัศน์ในฉบับนี้มีเรื่องเดียว คือ **สารเทียบเคมีในการควบคุมคุณภาพสมุนไพร** ซึ่งมีความสำคัญในการวิเคราะห์ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ บทความนี้ได้ทบทวนข้อมูลจากตำราและเอกสารวิชาการหลายแหล่ง รวมทั้งประสบการณ์ของผู้นิพนธ์ มาไว้ในบทความเดียว เพื่อให้ง่ายแก่การศึกษาและ

การนำไปใช้ประโยชน์

ภาคปกิณกะ ตำราอ้างอิงสมุนไพรไทย เป็นเรื่องของ **ลูกจันทน์ ดอกจันทน์** ตามด้วยพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2 (จีน-ไทย-อังกฤษ) **วารสารสโมส** เป็นเรื่องลูกจันทน์ ดอกจันทน์ ปิดท้ายด้วยคำแนะนำผู้นิพนธ์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568

พบกันใหม่ฉบับหน้า

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

บรรณาธิการ

Editor's Note

Recently, Thailand has experienced several tragic events. Most notably, a 7.7-magnitude earthquake struck Mandalay and other cities in Myanmar on Friday, March 28, 2025, at 1:20 PM, causing strong tremors felt even in Thailand, particularly in Bangkok and its surrounding areas, where many high-rise buildings are located. The most severe damage occurred at the construction site of a 30-story building, to be the new Office of the Auditor General. The construction had been completed up to the rooftop, but it collapsed rapidly as a result of the earthquake. As a result, 94 construction workers were killed under the rubble, with only nine survivors rescued.

Just a week later, on April 4, 2025, U.S. President Donald Trump announced a “reciprocal tariff” measure against more than 60 countries, which would take effect on April 9, 2025. Thai products exported to the United States would be subjected to a tariff as high as 36 percent—three times higher than what Thai business sectors had anticipated. It is estimated that this will impact Thailand’s exports by more than 500 billion baht and could cause the country’s Gross Domestic Product (GDP) growth for 2025 to decline by as much as

1 percent, which would have a severe impact on the national economy. Every sector must find ways to mitigate these effects.

Nevertheless, life must go on, as the Western proverb says, “*The show must go on.*” This issue of the Journal of Thai Traditional and Alternative Medicine still features its full range of content, including eight original articles, one review article, and a complete miscellany section.

The first original article is **Study of Effectiveness and Safety of Cannabis-Containing and Non-Cannabis *Ya Sukkhasaiyat* Formulas in Patients with Insomnia**. It was found that both formulas significantly alleviated insomnia, and there was no significant difference between the two formulas. This is likely because both formulas contain various other herbs that affect sleep aside from cannabis.

The second article is **Safety Study of Thai Traditional Cannabis-Infused Medicinal Preparations: A Retrospective Study from Medical Records**. The study reviewed 216 medical records, with 80 patients meeting the inclusion criteria. Five formulas were used, one of which was a topical preparation.

Some changes in liver and kidney function values were observed, but they were not statistically significant. It is recommended that a randomized, prospective study be conducted to enhance the reliability of the findings.

The third article discusses the application of marketing strategies to promote the use of medical cannabis using a case study of patient-centered palliative care implementation in one province. **Social Marketing to Promote Medical Marijuana Use: The Basis of Patient-Centered Palliative Care.** The study presents its findings candidly, noting that the promotion of the medical cannabis policy lacks adequate preparation in terms of academic information and practice guidelines. As a result, conventional medical providers, who are firmly rooted in professional standards, did not accept the policy. Moreover, selecting palliative care patients for the program was inappropriate, as most patients were in critical condition, making it difficult to communicate and obtain informed consent for the study. At the same time, patients and their families had unrealistically high expectations regarding treatment outcomes. The findings should be utilized by relevant stakeholders moving forward.

The fourth article **Effects and Safety of Knee Wraps with Herbal Patches in Elderly Patients for the Treatment of Lom Jab Pong Haeng Khao (Knee Osteoarthritis).** It is an effort by Khok Charoen Hospital in Lopburi Province to develop a herbal knee applica-

tion into a patch to improve convenience and reduce messiness. Although this was a quasi-experimental study, the design, data collection, analysis, discussion, and conclusion were well-conducted. It serves as a model for research reporting, clearly stating that the findings are preliminary and providing recommendations for further studies to confirm the safety and effectiveness of the herbal patches with greater credibility.

The fifth article is **the Study of Optimal Solvent Conditions for the Extraction of *Phyllanthus emblica* L. Using Ultrasonic-Assisted Extraction.** It was found that 90% ethanol is the most suitable solvent for extracting *Phyllanthus emblica* to obtain a high content of active compounds with strong antioxidant activity. However, water extraction remains a viable option when a high vitamin C content is desired.

The sixth article, titled **Assessment of Anti-oxidation Activities of *Saban* Remedy Extracts,** investigates the antioxidant properties of the “*Saban*” herbal formula used to treat cancer patients at the *Arokayasala* of Wat Kham Pramong. The formula, composed of herbs collected from Kanchanaburi Province, was extracted with ethanol and water. The study found that the *Saban* remedy exhibited antioxidant activity and could inhibit various types of oxidative substances, providing interesting evidence to support its use in cancer treatment. Further studies are recommended to strengthen the supporting evidence.

The seventh article, **Bioactive Compounds of *Indigofera tinctorial* L. Extract and Lotion Formulation**, is a laboratory study aimed at identifying the part of the indigo plant with the highest antioxidant activity and developing a lotion formulation with optimal antioxidant effects. This serves as a valuable foundation for future commercial product development.

The eighth article focuses on the Development of a Topical Film Spray Product from Kratom Extract. **Formulation of Topical Film-Forming Spray Product Containing *Mitragyna speciosa* Kroth**. The study aimed to develop an improved herbal product for traditional Thai medicine, addressing issues found in previous forms such as gels, ointments, creams, oils, and liquids, which had poor skin adhesion. This research succeeded in developing a spray-on film that dries clear on the skin without leaving white spots, remains stable at room temperature, and retains 93.2% of its active compounds after three months

under accelerated conditions. The product forms a thin film on the skin upon application without the need for rubbing, making it a promising candidate for further studies on its efficacy and safety.

The review article in this issue is titled **Chemical Marker for Medicinal Plant Quality Control**. It highlights the importance of chemical reference substances in both qualitative and quantitative analysis. The article compiles information from various textbooks, academic documents, and the author's own experience into a single, easy-to-use resource.

In the **Miscellany section**, there is a reference to Thai herbal texts discussing **Nutmeg and Mace**, followed by The Dictionary of Traditional Chinese Medicine Terms, Volume 2 (Chinese-Thai-English). **The journal's club section** also features a piece on Nutmeg and Mace. The issue concludes with Author Guidelines, updated for the year 2025 (B.E. 2568).

Hoping to see you again in the next issue.

Dr. Vichai Chokevivat
Editor